

בשבתו כבית המשפט הגבוה לצדק

העותרים:

1. ----- חאמד, מס' דרכון ירדני -----
2. ----- חאמד, מס' דרכון ירדני -----
3. האגודה לזכויות האזרח בישראל, ע"ר 58001567
4. המוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר, ע"ר 580163517

ע"י ב"כ עו"ד יעל זיידמן ו/או טל חסין
ו/או אבנר פינצ'וק ו/או עודד פלר ו/או גדיר
ניקולא ו/או דבי גילד-חיו ו/או מיכל תגיר ו/או עביר
גיוראן ו/או ניצן אילני ו/או הגר שחטר ו/או רעות שאער
ו/או הילה שרון ו/או עדן גלעד ו/או אלזה בונייה

מהאגודה לזכויות האזרח בישראל

- נ ג ד -

המשיבים:

1. מפקד מחוז ירושלים, משטרת ישראל
2. מפקד מג"ב עוטף ירושלים

ע"י פרקליטות המדינה, משרד המשפטים
שד' וולפסון 2, קריית הממשלה, ירושלים
טל: 073-3925590; פקס: 02-6467011

עתירה למתן צו על תנאי ובקשה לדיון דחוף

מוגשת בזאת עתירה למתן צו על תנאי, המופנה אל המשיבים ומורה להם לבוא וליתן טעם מדוע לא יאפשרו לאזרחים ירדנים החיים בישראל כדין, מכוח איחוד משפחות, לעבור דרך מחסום מחנה הפליטים שועפאט לשאר חלקי ירושלים.

ואלה טעמי העתירה:

מבוא ובקשה לקיום דיון דחוף

1. עניינה של עתירה זו הוא במדיניות המשיבים, או מי מטעמם, לסרב להתיר לאזרחי ירדן החיים בישראל כדין, באיחוד משפחות, לעבור במחסום מחנה הפליטים שועפאט (להלן: **המחסום** או **מחסום מחנה הפליטים**). פניות חוזרות ונשנות של העותרים למשיבים החל מיולי 2025, בדרישה להורות לכוחות הביטחון המאיישים את המחסום להתיר את המעבר, נענתה בכך ש"כניסתם של ירדנים במחסום שועפאט תתאפשר בהתאם לעמדת המדינה כפי שנמסרה בעבר בעניין זה", ושהנהלים חודדו. עמדת המדינה "שנמסרה בעבר", היא שמעברם במחסומי עוטף ירושלים מותר, וזהה לזה של תושבי ישראל המתגוררים בשכונות שמעבר לגדר ההפרדה.

2. חרף מענה זה כל אימת שהעותרים, המתגוררים עם משפחתם בשכונת מחנה הפליטים הממוקמת בצדה המזרחי של גדר ההפרדה, מגיעים למחסום, דרכם נבלמת בטענה התמוהה שעליהם לעבור לירושלים דרך מחסומים אחרים המוצבים בעוטף ירושלים.

3. אין זו הפעם הראשונה שבה מוגשות לבית משפט נכבד זה עתירות התוקפות את האיסור הפסול, נטול התכלית, ליתן לתושבים החיים בישראל מכוח איחוד משפחות (להלן גם: **תושבים באחמ"ש**) לעבור במחסום, החוצץ בין תושבי השכונות הירושלמיות שמעבר לגדר ההפרדה לשאר חלקי העיר. בית המשפט נדרש לנושא בשנת 2014 (בג"ץ 2129/14 **זאהידה נ' המפקד הצבאי לאזור הגדה המערבית** (14.12.2014)); ובשנת 2020 במהלך הקורונה (בג"ץ 3213/20 **חסון נ' שר הביטחון** (4.6.2020) (להלן: **עניין חסון**)). לא מכבר הוא נדרש לכך בשלישית, בדצמבר 2023, לאחר שבמהלך החודשים הראשונים של המלחמה אסרו השוטרים והחיילים המאיישים את המחסום על תושבים באחמ"ש לעבור בו (בג"ץ 8892/23 **שולי נ' מפקד מחוז ירושלים, משטרת ישראל** (8.1.2024) (להלן: **עניין שולי**)).

4. בתגובת המדינה לעתירה **בעניין שולי** כונה האיסור הפסול "תקלה", ונטען בה שההנחיות לפיהן "יש לאפשר את מעברם של בעלי היתר מכוח הליך איחוד משפחות במעברי עוטף ירושלים" הועברו לכלל מפקדי המחסומים בעוטף ירושלים. אלא ששנתיים חלפו, התקלה צצה שוב, עיקשת מתמיד, והפעם היא מתמקדת, ככל הנראה, רק בתושבים הנושאים דרכון ירדני.

5. כתוצאה מהאיסור נאלצים העותרים לפלס את דרכם לירושלים בדרכים עוקפות, המאריכות את זמן הנסיעה בשעה ויותר. כך בדרכם לעבודה, לטיפולים רפואיים ולקניות, כך כשהם מבקשים להגיע ללשכות רשות האוכלוסין ולבקר חברים. בשל האיסור הפסול, נבצר מהם ללוות את ילדיהם לבתי הספר, לקחת אותם לטיפולים רפואיים בדרך המהירה, ולצאת עם בני משפחתם בדרך המלך המובילה מהשכונה לחלקים אחרים של העיר. ויודגש: האיסור אינו על מעבר לירושלים, אלא אך על חציית מחסום מחנה הפליטים שועפאט.

6. לתושבים החיים בשכונות הירושלמיות אשר מעבר לחומת ההפרדה זיקה הדוקה לעיר. הם עובדים בה, ילדיהם לומדים בה, בירושלים הם מקבלים שירותי רווחה ובריאות, ובבתי החולים שלה הם מתאשפדים. בירושלים ממוקמים סניפי משרד הפנים והביטוח הלאומי שלהם הם נזקקים, כמו גם סניפי בנקים אשר אינם פועלים בשכונות המחנה. סגירת המחסום בפניהם פוגעת בזכותם לפרנסה, לחופש התנועה, לשלמות המשפחה, לשוויון ולכבוד. פניית העותרים בנושא אל פרקליטות המדינה, בתקווה לייתר הליכים משפטיים נוספים, לא הועילה אף היא.

על כן, ובליט ברירה, מוגשת עתירה זו ועמה הבקשה לדיון דחוף.

הצדדים לעתירה

7. העותרים 1 ו-2 הם אח ואחות, אזרחי ירדן, שנישאו לתושבי קבע ישראלים וחיים בישראל כדין מכוח הליך איחוד משפחות. שניהם מחזיקים ברישיון ישיבה ב/1, המאפשר עבודה ללא הגבלה בישראל. העותרים מתגוררים עם בני זוגם וילדיהם בשכונת מחנה הפליטים שועפאט.

8. העותרת 3, האגודה לזכויות האזרח בישראל, היא ארגון זכויות האדם הוותיק בישראל, העוסק בין היתר בהגנה על זכויות תושבי ירושלים המזרחית לחופש התנועה, לבריאות, לחינוך ולשוויון.

9. העותרת 4, עמותת המוקד להגנת הפרט, אשר מקום מושבה בירושלים, פועלת לקידום זכויות האדם של פלסטינים בשטחים הכבושים ובישראל.
10. המשיב 1, מפקד מחוז ירושלים במשטרה, אחראי על הפעלת המחסום וניהולו האופרטיבי ועל השוטרים המאיישים אותו. מחוז ירושלים הוא זה אשר השיב לפניית העותרים בנושא המחסום והמעבר בו.
11. המשיב 2, מפקד מג"ב עוטף ירושלים, אחראי על אבטחת גדר ההפרדה בכל אזור עוטף ירושלים, ובכלל זה מחסום מחנה הפליטים שועפאט.

העובדות הצריכות לעניין

12. ארבע שכונות ירושלמיות ממוקמות מצדה המזרחי של גדר ההפרדה, מעברו של מחסום מחנה הפליטים: מחנה הפליטים שועפאט, ראס ח'מיס, ראס שחאדה ודחיית אל-סלאם (להלן: **שכונות מחנה הפליטים שועפאט**). בעקבות כיבוש העיר המזרחית ב-1967 וסיפוחה, הוחלו על תושביהן "המשפט, השיפוט והמינהל של המדינה". לתושבי שכונות ירושלים המזרחית ניתן רישיון לישיבת קבע בישראל על פי חוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952. חלקם התאזרחו.
13. בניית גדר ההפרדה בשנים 2005-2007, והקמת מחסום מחנה פליטים שועפאט החוצץ בין השכונות לשאר חלקי ירושלים, יצרו מציאות ייחודית: רבבות תושבי קבע, אזרחים ואנשים החיים בישראל כדין נאלצים לעבור מדי יום במחסום בדרכם לעיר אשר בשטחה הם חיים, ושזיקתם אליה הדוקה. מרבית תושבי השכונה עובדים בירושלים, ילדיהם מתחנכים במוסדות החינוך בה, חולים מטופלים במרפאות ובבתי חולים ירושלמיים, קרובי משפחתם מתגוררים בשכונות מצדה המערבי של הגדר, וירושלים שמעבר לגדר מספקת להם שירותים ממשלתיים ועירוניים שונים בהם שירותי רווחה, דת, קניות ופנאי.
14. השלמת בניית הגדר והקמת המחסומים המונעים מעבר חופשי של תושבים אל העיר, לוו בהתחייבויות שלטוניות כי מרקם החיים של תושבים אלה לא ייפגע וכי שגרת חייהם תישמר (ראו: בג"ץ 5488/04 מועצה מקומית אלראם נ' ממשלת ישראל (13.12.2006); בג"ץ 6193/05 ועד תושבי ראס ח'מיס נ' הרשות המוסמכת עפ"י חוק להסדר תפיסת מקרקעים (25.11.2008)).

איסור מעבר אזרחי ירדן במחסום מחנה הפליטים שועפאט

15. בחודשים האחרונים אימצו השוטרים המאיישים את המחסום מדיניות האוסרת על מעברם של אזרחים ירדנים, החיים בישראל מכוח נישואיהם לישראלים, לעבור בו. פעם אחר פעם ניסו העותרים, המתגוררים סמוך מאוד למחסום, לחצותו. מעברם סורב בנימוקי שווא. לעתים נאמר להם שחל איסור כללי על מחזיקי רישיון ב/1 לעבור במחסום. לעתים נאמר להם שאנשים בהליכי איחוד משפחות אינם רשאים לעבור בו. לעתים לא סופק להם כל הסבר, זולת "אסור". תחת לאפשר להם מעבר מהיר, בדרך המלך, נשלחו העותרים לפלס את דרכם לירושלים דרך מחסומים אחרים בעוטף ירושלים המרוחקים מביתם, ובהם קלנדיה וחיזמה.
16. כאמור במבוא, המשיבים מכחישים שקיימת מדיניות האוסרת על מעברם של אזרחים ירדנים במחסום. אולם בין אם מדובר בהנחיה רשמית של המשיבים או מי מטעמם, ובין אם מדובר בחדלונם להנחיל לשטח הוראות ברורות, הפגיעה בעותרים קשה. העותרת 1, גב' חאמד, מתארת כיצד הפעולות הבסיסיות ביותר שבגינן היא נדרשת להגיע לשאר חלקי העיר, כגון קניות בשוק, ביקור חברים, או קבלת טיפול רפואי הופכות למסע מתיש. כך, למשל, ביום 24.10.2025 היא סבלה מכאבים עזים באמצע

הלילה, וביקשה להגיע בדחיפות לבית החולים. השוטרים לא התירו לה לעבור, והיא נאלצה לנסוע בדרך ארוכה יותר, דרך מחסום עיסאווייה.

17. האיסור על חציית המחסום חל בכל דפוס שהוא: בין אם העותרים מגיעים אליו ברכב, בתחבורה ציבורית, או שהם מבקשים לחצותו רגלית.

18. העותר 2, מר חאמד, עובד כפועל בניין בירושלים ובסביבתה. הוא מתחיל לעבוד בשבע בבוקר. תחת לצאת ישירות דרך המחסום ולהגיע לאתר הבנייה בתוך 45 דקות לערך, הוא נאלץ עתה לנסוע בתחבורה ציבורית דרך מחסום קלנדיה, במסע שעשוי לארוך שעותיים ויותר. בתו של מר חאמד בת ה-12 סובלת מבעיות רפואיות רבות, ולא פעם נדרשת לטיפולים דחופים שלא ניתן לקבלם בשכונות מחנה הפליטים. ביום 2.10.2025 ביקש העותר לנסוע עם בתו ואשתו לבית החולים. גם במקרה חירום זה סורב מעברו במחסום. הילדה ואמה נאלצו לנסוע לבדן.

תצהירי העותרים מצורפים.

הליכים קודמים שהתנהלו בעניין מעברם במחסומים של תושבים באחמ"ש לאורך השנים

19. כאמור במבוא, האיסור השרירותי לאפשר לתושבים באחמ"ש לעבור במחסומי עוטף ירושלים, ובמחסום מחנה הפליטים בפרט, אינו חדש. המגבלות על מעברם במחסום צצות מעת לעת, ומוטלות בתקופות חירום ובזמני שגרה כבר שנים רבות, ללא שום הצדקה. פעמים מספר בעבר נאלצו תושבים אלה לפנות לבית המשפט, על מנת שיורה למשיבים לאפשר להם מעבר חופשי במחסומי עוטף ירושלים.

20. כבר בשנת 2014 נדרש בית המשפט הנכבד למעבר תושבים המחזיקים בהיתרי אחמ"ש במחסום מחנה הפליטים שועפאט (בג"ץ 2129/14 **זאהידה נ' המפקד הצבאי לאזור הגדה המערבית** (14.12.2014)). בעקבות הגשת העתירה הודיע המשיב שלא יוטלו על אוכלוסייה זו מגבלות במעבר במחסום. לאור זאת הוגשה בקשה מוסכמת למחיקתה.

21. בעניין חסן, נתקפה מדיניותם הבלתי אחידה של גורמי הביטחון בנושא מעברם של אווזי היתרי אחמ"ש במחסומי עוטף ירושלים במהלך מגיפת הקורונה. בתגובתה הודיעה המדינה, כי "בנקודת הזמן הנוכחית... ממילא לא נמנעת כניסתם של אוכלוסיית מחזיקי היתר אחמ"ש המתגוררים בשכונות התפר, והובהר כי הם יוכלו לעבור במעברים בדומה לתושבי ישראל המתגוררים באותן שכונות".

העתק תגובת המדינה בבג"ץ 3213/20 מיום 27.5.2020 מצורף ומסומן ע/1.

22. זמן לא רב לאחר שניתנה התחייבות זו שבו המשיבים לסורם. בספטמבר 2020 שוב נאלצו תושבים המתגוררים בישראל מכוח זוגיותם עם ישראלים, לפנות למשטרת מחוז ירושלים בדרישה להתיר את מעברם במחסום, לאחר שהשוטרים הפנו אותם למת"ק קלנדיה ולמשרד הפנים, לכאורה על מנת לקבל אישורי מעבר פרטניים. אלא שהן במת"ק והן במשרד הפנים נאמר להם שאין כל הוראה האוסרת עליהם לעבור במחסום.

העתקי פניית האגודה לזכויות האזרח בישראל מיום 24.9.2020 והמענה לה מיום 22.10.2020 מצורפים ומסומנים ע/2.

23. במהלך שנת 2022 שוב הוגבל מעברם של ירדנים בהליך איחוד משפחות במחסום מחנה הפליטים שועפאט. במענה מיום 21.7.2022 השיב הייעוץ המשפטי של המשיב 1, כי "לאחר הבירור אל מול

הגורמים המקצועיים הרלוונטיים, נמסר לנו כי שוטרים מאפשרים כניסה של ירדנים במעבר... בהתאם לעמדת המדינה בבג"צ 3212-20 ראאד חסן ואחר' נ' שר הבטחון ואח"י.

העתק מענה הייעוץ המשפטי של המשטרה מיום 22.7.2022 מצורף ומסומן ע/3.

24. עם פרוץ מלחמת "חרבות ברזל" חזרה התופעה על עצמה. אז, כמו היום, נשלחו בני זוגם של ישראלים החיים בישראל כדין ומתגוררים בשכונות מחנה פליטים שועפאט, למחסומים אחרים ומרוחקים, כמו חיזמה וקלנדיה. כמו בענייננו, האיסור על המעבר במחסום נמשך חרף טענת מחוז ירושלים שלא התקבלה כל הנחיה קונקרטית העוסקת באוכלוסייה זו, ושמעברם במחסום מתאפשר. בתגובתם לעתירה, טענו המשיבים שהאיסור הוא "תקלה", ושהוצא "חידוד בעניין לשוטרים המאיישים את המעבר". בעקבות זאת, העתירה נמחקה.

העתק תגובת המדינה בבג"צ 8892/23 מיום 1.1.2024 מצורף ומסומן ע/4.

הפניות למשיבים עובר להגשת העתירה

25. שנה וחצי חלפה, ושוב התעוררה "התקלה". על כן פנתה האגודה לזכויות האזרח ביום 20.7.2025 למשיבים, בבקשה שיורו לשוטרים המאיישים את מחסום מחנה הפליטים לאפשר את מעבר האזרחים הירדנים בו, ולחדד את הנהלים הרלבנטיים בקרב כל שדרת מג"ב והמשטרה. הפניה עמדה על כך שמדיניות האיסור סותרת את התחייבות המדינה **בעניין חסן**. ביום 27.7.2025 התקבל מענה לקוני עליו חתומה סגן יועמ"ש מחוז ירושלים, לפיו "בהעדר פרטים מדויקים מפורטים" לא ניתן לבחון את הטענות ולהתייחס בהתאם.

העתק פניית האגודה לזכויות האזרח בישראל מיום 20.7.2025, מצורף ומסומן ע/5.

העתק מענה הייעוץ המשפטי של המשטרה מיום 27.7.2025, מצורף ומסומן ע/6.

26. ביום 25.8.2025 פנתה האגודה לזכויות האזרח למשיבים בשנית, לאחר שהעותרים שוב שבו ונתקלו בסירובים חוזרים לאפשר להם לעבור במחסום. האגודה התריעה שאם לא יוסדר הנושא, היא תיאלץ לפנות לערכאות.

העתק פניית האגודה לזכויות האזרח בישראל מיום 25.8.2025, מצורף ומסומן ע/7.

27. ביום 3.9.2025 השיבה לפניה סגן יועמ"ש מחוז ירושלים, וכתבה כי "לאחר בירור מול הגורמים המקצועיים הרלוונטיים, כניסתם של ירדנים במחסום שועפאט תתאפשר בהתאם לעמדת המדינה כפי שנמסרה בעבר בעניין זה". רפ"ק גביון-ארד הוסיפה, כי "לשם מניעת תקלות ו/או אי הבנות בוצע חידוד הנהלים והסוגיה הובהרה בקרב השוטרים הנוגעים לעניין".

העתק מענה משטרת מחוז ירושלים מיום 3.9.2025 מצורף ומסומן ע/8.

28. אלא שלמרות ההצהרות, החידודים וההבהרות, האיסור על המעבר במחסום לא פסק. על כן נאלצה האגודה לפנות למשיבים בשלישית ביום 28.9.2025. בפניה עמדה הח"מ על הפער הניכר בין הצהרות המשיבים לפיהן לא נאסר מעבר ירדנים במחסום לבין המצב העובדתי בשטח. בשל כך, התבקשו המשיבים לתלות במחסום עצמו שלט מפורש ונהיר, המבהיר שירדנים החיים בישראל כדין רשאים לעבור במחסום מחנה הפליטים, וכי חצייתם אותו מותרת בכל דפוס שבו יבחרו: ברגל, בתחבורה ציבורית וברכב. מכתב זה לא נענה עד היום.

העתק פניית האגודה לזכויות האזרח בישראל מיום 28.9.2025 מצורף ומסומן ע/9.

29. במקביל לפניות למשיבים, ובניסיון לייתר עתירה נוספת, פנו הח"מ אף למחלקת הבג"צים בפרקליטות המדינה, אך גם פניות אלה לא הועילו. העותרים ממשיכים להתנפץ אל מחסום שוטר סגור בפניהם, חרף הצהרת המשיבים מתחילת ספטמבר שהמעבר מתאפשר. כך היה בימים 2.10.2025, 24.10.2025, 4.11.2025, 5.11.2025 ו-6.11.2025. אף הצגת מענה מחוז ירושלים לשוטרים לא גרמה להם לאפשר את מעברם בו.

הטיעון המשפטי

שרירותיות, חוסר סמכות והעדר תכלית

30. האיסור לאפשר לעותרים, אזרחי ירדן החיים בישראל כדין עם משפחתם, לצאת לירושלים דרך מחסום מחנה הפליטים שועפאט נטול תכלית ושרירותית. ככזה הוא לוקה אף בחוסר סבירות, כושל מלעמוד בחובות ההגינות, ופוגע בקשת זכויות יסוד של תושבים אלה ובני משפחותיהם.

31. נוכח עמדתם העקבית של המשיבים לאורך השנים, לפיה אין להטיל מגבלות על מעבר תושבים באיחוד משפחות במחסומים בכלל ובמחסום מחנה הפליטים שועפאט בפרט, ונוכח קביעתם גם בהתכתבויות שקדמו להליך זה שלא מוטלת עליהם כל מגבלה גם כעת, האיסור המתמשך על מעברם של העותרים במחסום מתבצע בחוסר סמכות, ועומד בסתירה אף לחובות ההגינות ותום הלב המוטלות על המשיבים (בג"ץ 164/97 קונטרס בע"מ נ' משרד האוצר, אגף המכס והמע"מ, פ"ד נב(1) 289 (1998)); בג"ץ 4422/92 עפרון נ' מנהל מקרקעי ישראל, פ"ד מז(3) 860 (1993)). אלה מחייבות, שהמשיבים יודאו שקביעותיהם מיושמות בשטח, ושכוחות הביטחון המוצבים במחסומים לא יפעלו בניגוד להן.

32. הסירוב לאפשר לעותרים לעבור במחסום הוא שרירותי, וחוסר כל תכלית ופשר. לעותרים לא נאמר, כזכור, כי כניסתם לירושלים אסורה, אלא רק שאסור מעברם אליה דרך מחסום מחנה הפליטים. הם נשלחו לפלס את דרכם העירה דרך מחסומים אחרים, לרבות מחסום קלנדיה, שאף הוא בשטחה המוניציפלי של העיר. מה מקור האבחנה בין המחסומים? למשיבים פתרוני.

הפגיעה בזכויות חוקתיות

33. התנהלות שרירותית, בלתי סבירה זו, פוגעת בזכויות יסוד של העותרים ובני משפחתם. האיסור על מעבר העותרים, וסירוב השוטרים להפנים את הנחיות ו"חידודי" המשיבים, ככל שאלה ניתנו כלל, פוגעים בשורת זכויות אדם המעוגנות בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו ונובעים ממנו, ובהן הזכות לחופש התנועה, אשר הוכרה זה מכבר כזכות-על, בעלת עוצמה ומעמד מיוחד בין זכויות וחירויות היסוד של הפרט, ואשר ניצבת ברף העליון במדרג זכויות האדם בישראל.

34. אף שהזכות לחופש תנועה בתוך גבולות המדינה לא מצאה את ביטוייה הסטטוטורי בחוק היסוד, זאת להבדיל מחופש היציאה והכניסה לישראל המעוגנות בו מפורשות, היא מוכרת בפסיקה כזכות חוקתית מכח ההכרה הכללית בחירותו האישית של האדם, כנגזרת מכבודו (בג"ץ 6358/05 ואנוני נ' אלוף פיקוד העורף, פסקה 10 (12.1.2006); בג"ץ 5016/96 חורב נ' שר התחבורה, פ"ד נא(4) 1 (1997); בג"ץ 2481/93 דיין נ' מפקד מחוז ירושלים, פ"ד מח(2) 456, 472 (1994)).

35. אף זכותם לבריאות של העותרים וילדיהם נפגעת. על מנת לקבל טיפולים רפואיים שאינם ניתנים בשכונות המחנה הם נדרשים להגיע למוסדות רפואיים בדרכים עוקפות, ארוכות, וזאת גם במצבי

חירום. הזכות לבריאות נגזרת אף היא מזכות החוקתית לכבוד, לחיים ולשלמות הגוף (על היקפה של הזכות לבריאות ראו: בג"ץ 3071/05 **לוזון נ' ממשלת ישראל**, פ"ד סג(1) 1 (2008)).

36. בנוסף, נפגעות אף הזכויות החוקתיות למשפחה, לשוויון ולכבוד. העותרים אינם יכולים ללוות את ילדיהם לבית הספר, להילוות לבני משפחתם לטיפולים רפואיים בדרך המהירה ולהצטרף לבני זוגם היוצאים אל העיר דרך מחסום מחנה הפליטים. האיסור על מעבר במחסום, אם כן, פוגע בשלמות המשפחה. בשורה ארוכה של פסקי דין עמד בית המשפט הנכבד על חשיבותו החברתית העליונה של התא המשפחתי בחברה האנושית בכלל ובחברה הישראלית בפרט:

"שמירה על שלמות המשפחה מהווה חלק מתקנת הציבור בישראל. התא המשפחתי הינו 'תא ראשוני של החברה האנושית' ... הוא 'מוסד המוכר על ידי החברה כאחד היסודות שבחיי החברה'... שמירתו של מוסד המשפחה הינו חלק מתקנת הציבור בישראל" (בג"ץ 693/91 **אפרת נ' הממונה על מרשם האוכלוסין במשרד הפנים**, פ"ד מ"ז(1) 743,783 (1993)).

37. התנהלות המשיבים פוגעת גם בשוויון. על פי הערכות, כמה מאות בני אדם חיים בשכונות מחנה פליטים שועפאט מכוח הליכי איחוד משפחות. להבדיל ממקרים קודמים, בהם נאסר המעבר במחסום על כולם, הפעם חל האיסור רק על בעלי האזרחות הירדנית שבהם. גם הזכות לשוויון היא חלק בלתי נפרד מהזכות החוקתית לכבוד (ראו: בג"ץ 4541/94 **מילר נ' שר הביטחון**, פ"ד מט(4) 94 (1995); אהרן ברק "כבוד האדם כזכות חוקתית" **הפרקליט** מא 271, 281 - 286 (1994); ברק מדינה "הזכות החוקתית לשוויון בפסיקת בית-המשפט העליון: כבוד האדם, האינטרס הציבורי וצדק חלוקתי" **משפט וממשל** יז 63 (2016)). חלק בלתי נפרד מההגנה על ערך השוויון הוא האיסור על הבחנה המבוססת על שוני בלתי רלוונטי (בג"ץ 6427/02 **התנועה לאיכות השלטון נ' הכנסת**, פ"ד סא(1) 619 (2006), פסקה 5 לפסק דינו של השופט לוי; בג"ץ 5631/01 **אקים ישראל נ' שר העבודה והרווחה**, פ"ד נח(1) 936 (2003)). בענייננו, אין כל שוני בין העותרים, אזרחים ירדנים, המתגוררים במחנה פליטים שועפאט לבין אחרים החיים בישראל מכוח הליך איחוד משפחות, שנדרשים אף הם לחצות את המחסום, ומעברם בו מותר.

38. כל אלה, מנביעים מאליהם גם פגיעה בכבוד. העותרים מתארים את חוויית הניסיון לחצות את המחסום ואת הניסיון לשכנע לשווא את השוטרים, ואת הפגיעה הכרוכה באיסור, גם כמשפילה ומאיימת.

39. ודוקו. ככל שמשקלה של הזכות הנפגעת גדול יותר, וככל שהפגיעה בה קשה יותר, כך נדרש קיומו של אינטרס ציבורי נוגד בעל עוצמה גדולה כדי להצדיקה (בג"ץ 7444/03 **דקה נ' שר הפנים** (22.10.2010)). אלא שאינטרס כזה לא קיים. המשיבים לא הציגו כל תכלית לאיסור המוטל על העותרים לחצות את שער הכניסה המרכזי מהשכונה לירושלים, ואף לא כל הצדקה לפגיעה בזכויות העותרים. הם גם לא טרחו לוודא, שמעברם של העותרים במחסום מובטח, בעקבות פניות האגודה אליהם. כל שטענו המשיבים, הוא שלא ניתנו הנחיות אשר אוסרות את מעברם במחסום, ושהנהלים הרלבנטיים חודדו בקרב הכוחות המפעילים ומאיישים אותו. המציאות מוכיחה אחרת. כבר חודשים ארוכים נאסר על העותרים לעבור במחסום הסמוך לביתם.

בשל כל אלה מתבקש בית המשפט הנכבד להוציא צו על תנאי ועם קבלת תשובת המשיבים להפכו למוחלט.

טו

טל חסין, עו"ד

יעל זיידמן, עו"ד

ב"כ העותרים